ordnede, den er sandelig ogsaa fornøden for de Overordnede. Der er den Forskjel, at, medens de Overordnede naturligvis have Ret og Adkomst til at paase, at de Underordnede begrændse sig, have de Underordnede ikke denne Ret overfor de Overordnede; men ikke desto mindre er derfor Begrændsningen hos de Overordnede ligesaa fornøden som hos de Underordnede. Set paa denne Maade, set fra dette Synspunkt, har jeg ikke blot øvet Disciplin, men ogsaa underkastet mig den, hvad jeg altid vil gjøre, og dette anser jeg for den eneste rette Maade at leve og virke paa; ja, jeg vil sige, at selv om man ikke er Embedsmand, selv om man slet ikke staar i noget underordnet Forhold til Nogen, saa er dog en vis Disciplin nødvendig i Ens Opførsel og Fremgangsmaade. (Berg: Thi Loven er over os Alle!) Der blev gjort den Bemærkning, at dette er, hvad Loven kræver, og det følger jo ganske af sig selv, at det navnlig er over for Lovgivningen, at Disciplin er nødvendig; men jeg tænker dog nærmest paa Administrationen og selv paa de rent personlige Forhold. Naar jeg nu gaar ud fra denne Betragtning, maa jeg sige, at det glædede mig at have hørt, at den høitærede Minister har Disciplinen i Sigte; thi det er mit Haab, at han da i sine Bestræbelser for at fremme Disciplinen vil begynde ovenfra. Jeg skal Ingen anklage; men det forekommer mig, og er ofte forekommet mig, at der til forskjellige Tider, paa forskjellig Maade og i forskjellig Grad ikke var saa faa Mangler i Henseende hertil. Jeg skal tillade mig over for den Klage, ja jeg kunde vist have Grund til at kalde det den heftige Klage, der fremkom fra den høitærede Minister om de mange disciplinære Forseelser fra Skolelærernes Side, at minde om det berømte Ord af Holberg: „Man siger nok, at Jeppe drikker, men man siger ikke, hvorfor Jeppe drikker". Man siger nok, at her er disciplinære Forseelser, og at de forøges, men man fremdrager ikke Grunden til, at de ere tilstede, og at de forøges. Men den første Grund dertil er en forældet, over for de nuværende Forhold slet Skolelovgivning. Vi hørte i Gaar, at man fremdrog Anordningen af 29de Juli 1814 for igjennem den at bevise, at der lovmæssig paalaa Skolelærerne en Beskedenhed, som ikke var af samme Art som alle andre Menneskers Beskedenhed. (Afbrydelse.) Det blev stærkt fremhævet, at den ikke var af samme Art; men jeg vil tillade mig over for den Slags Lovsteder at minde om, at Grundloven har en Paragraf, der siger, at ingen Lov gjælder, naar den byder imod dennes Bestemmelser. Har Grundloven givet Lærerne og andre underordnede Embedsmænd — det er ikke blot Lærerne, men alle underordnede Embedsmænd, hvorom det gjælder — visse grundlovmæssige Borgerrettigheder og Borgerfriheder, saa siger jeg, at det vilde være en sørgelig Misforstaaelse af disse Mennesker over for deres Rettigheder og deres Pligter, der som de over Beskedenheden glemte at gjøre, hvad de burde, i deres Fædrelands Tjeneste. Altsaa, Grunden til, at de disciplinære Forseelser ere komne til Stede, omtales ikke; der er andre Grunde dertil. Jeg vil tillade mig at fremsætte et kildent Spørgsmaal. Jeg vil spørge den høitærede Kultusminister, om det er ham bekjendt, at der sidder mangfoldige Sogneraad rundt omkring i Landet, som for hver Dag, der gaar, ere adskillige, endog temmelig vigtige Bestemmelser i vor Skolelovgivning overhørige. Jeg har i mit lange Skoleliv erfaret en saadan Overhørighed; jeg har i sin Tid hørt en nu hedengangen, men meget bekjendt Pastor offentlig sige: Der er aldrig blevet mulkteret i mit Pastorat, og der skal, saa længe jeg er til, aldrig blive det. Jeg kjender et Sted, hvor man har lagt en Skoleplan, og den er bleven approberet, men den er aldrig bleven effektueret. Man har kun forholdt sig, som man selv ønskede, overfor disse Spørgsmaal; men paa Papiret staar Skolesagen ordnet, og det kjender Ministeriet. Jeg vil spørge den høitærede Minister, om det er ham bekjendt, paa hvormange Maader Bestemmelserne om Børnenes flittige Skolegang omgaas hertillands, jeg vil spørge den høitærede Kultusminister, om det er ham bekjendt, hvormange Grunde disse underordnede Bestyrelser give til indisciplinært Forhold. Dersom det kunde oplyses tilstrækkelig, vilde der kastes et meget bestemt og klart Lys over, hvorfor Lærerne i mange Tilfælde lade sig henrive til Overskridelse. Det er ikke min Hensigt at kaste nogen Skygge over Kultusministeriet og mindst over den nuværende ærede Kultusminister, som i saa kort Tid har havt disse Sager i sin Haand, men jeg finder disse Erindringer saa berettigede over for de stærke Klager, som den høitærede Minister har fremsat. — Dernæst skal jeg gjøre en kort Bemærkning lige over for det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg), der i Gaar fremsatte en Udtalelse, som det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgkreds (Claussen) har citeret, om, at det var en naturlig Forklaring af Skolelærer Andersens Ord, at han benegtede eller bestred Hans Majestæt Kongens Ret til at kalde sig Konge. Jeg kommer her tilbage til, hvad jeg en Gang iforr sagde. Det er ofte Tilfældet, at de ærede Herrer Jurister aabenbare en ganske anden Natur end andre jevne Folk. (Bille: Det er ogsaa Tilfældet med Seminaristerne!). Ja, det skal jeg overlade til det ærede Medlem selv at udvikle, det vil vistnok være frugtbart for det ærede Medlem selv, og han skal faae mit Bifald, hvis han gjør det godt. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds lagde imidlertid der en Natur for Dagen, som maaske er juridisk, men den er sikkerlig ikke human. Jeg tror, at det maa være Grundsætningen overfor ærede Medborgere og Medmennesker, — jeg vil ikke tale om Medkristne —, at